

Felleskriv 4/2022

Til Byrådsavdelingene og bydelene
Fra: Byrådet
Saksbeh.: Kristin Synneve Marki Solheim
Telefon: 938 81 833

Saksnr.: 22/4558- 13
Utsendt dato: 13.12.2022
Gjelder fra: 07.12.2022
Gjelder til: Inntil videre
Erstatter: 8/2021

Felleskriv nr. 4/2022: Utarbeidelse av årsberetning 2022 for bydeler

Dette fellesskrivet inneholder obligatorisk disposisjon for oppbyggingen av årsberetningen for bydelene. Alle virksomhetene skal fylle ut tabeller fordelt på arkfaner i Excel-filen som er vedlagt fellesskrivet og sette disse inn i sine årsberetninger.

Frist for å oversende til utkast til årsberetning som skal forelegges bydelsutvalg er **3. februar 2023**.

Formål/målgruppe

Årsberetningen fra bydelsutvalget er bydelenes tilbakemelding til byrådet og bystyret om bydelenes aktivitet innenfor de ulike tjenesteområdene og skal spesielt redegjøre for hvordan bystyrets overordnede mål er fulgt opp i den enkelte bydel. Årsberetningen skal i tillegg være relevant for bydelsutvalgenes egen styring og planlegging av bydelenes virksomhet.

Årsberetningen skal skrives direkte opp mot budsjettet. Det innebærer at det skal legges vekt på oppnådde resultater sett i forhold til bydelenes vedtatte budsjett. Byrådet presiserer at det i årsberetningen skal legges vekt på rapportering av avvik. Dette gjelder økonomiske avvik, avvik i tjenesteproduksjonen, avvik i investeringer/prosjekters fremdrift og avvik i forhold til verbale målformuleringer. Årsaken til avvik skal forklares og det skal redegjøres for hvilke tiltak som har vært satt inn for å nå de fastsatte mål. Årsberetningen skal også gi en beskrivelse av bydelens totale aktivitetsnivå i 2022.

Årsberetningen skal skrives på en oversiktlig, nøktern og objektiv måte med byrådet/bystyret som målgruppe.

Som vanlig vil årsberetningene bli gjennomgått av byrådet og behandlet i bystyrets utvalg. Det forutsettes at ansvarlig byrådsavdeling gir tilbakemelding fra behandlingen til den enkelte virksomhet, enten som ledd i ledersamtale med virksomhetsleder eller på annen måte.

Årsberetningens innhold

Årsberetningen skal skrives etter disposisjonen nedenfor, med Bydelsdirektørens beretning og for øvrig slik den fremgår av punktene 1-6.

Kriteriesystemet er tilpasset rapporteringssystemet KOSTRA, ved at de ulike KOSTRA-funksjonene entydig er knyttet opp mot ulike funksjonsområder:

- funksjonsområde 1: Administrasjon og fellestjenester
- funksjonsområde 2A: Barnehager
- funksjonsområde 2B: Barnevern
- funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- funksjonsområde 4: Sosiale tjenester og ytelser
 - FO4A Sosiale tjenester
 - FO4B Kvalifiseringsprogram
 - FO4C Økonomisk sosialhjelp

Disposisjonen for bydelenes årsberetning er tilpasset dette. Det forutsettes at resultater vedrørende obligatoriske måltall knyttet til hvert av funksjonsområdene fylles ut og at avvik kommenteres.

Det er i Fellesskriv 7/2021 «Budsjett 2022 – krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene» spesifisert egne tabeller for mål- og nøkkeltall på funksjonsområdene. Disse må inntas i årsberetningen.

Byrådet presiserer at det legges stor vekt på rapporteringen av avvik, både med hensyn til økonomi, mål for tjenesteproduksjon, fremdrift på prosjekter og utkvittering av målformuleringer/vedtak. Det er viktig at opplysninger i årsmeldingene underbygges med konkrete tall og at prosentendringer benevnes som endring i prosentpoeng og ikke som endring i prosent.

Bydelene skal gi kommentarer og vurderinger under alle punktene som er tatt med i disposisjonen. Årsberetningen bør likevel holdes i en kortfattet og nøktern form. Øvrige kommentarer kan settes inn under punkt 2 «Situasjonsbeskrivelse og utfordringer i sektoren» hvis bydelen ønsker å få belyst andre viktige momenter om bydelens drift i 2022.

BYDELSDIREKTØRENS BERETNING

Bydelsdirektørens beretning skal skrives som en introduksjon til årsberetningens mer detaljerte redegjørelse. Det skal være en selvstendig del og ikke et rent sammendrag av årsberetningen, og bør ha et begrenset omfang.

Bydelsdirektørens beretning skal inneholde:

- Bydelsdirektørens overordnede vurdering av de samlede resultater, måloppnåelse og ressursbruk for året i lys av tilstand og utvikling pr hovedmål
- En overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene for året
- Kort omtale av de sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater
- En overordnet vurdering av framtidsutsikter. Kort omtale av forhold i og utenfor virksomheten som kan innvirke på virksomhetens evne til måloppnåelse på sikt.
- Bydelsdirektørens signatur

1. INNLEDNING

Bydelene skal her gi en kort innledning om årsberetningens innhold og oppbygging. I innledningen bør det også være en kort beskrivelse av bydelens ansvarsområde, hovedoppgaver, samt økonomiske og andre rammebetingelser som danner grunnlag for virksomheten (lover, forskrifter, vedtak osv.).

2. SITUASJONSBESKRIVELSE OG UTFORDRINGER I SEKTOREN

Her skal bydelen gi en **kort** overordnet beskrivelse av situasjonen og utfordringene i sektoren. Dersom en bydel i 2022 har gjennomført større prosjekter og/eller større omstillings- og effektiviseringstiltak kan dette eventuelt også tas med her. Beskrivelsen skal ellers **særlig** omfatte forhold som har påvirket mål og resultater i 2022.

2.1 Organisasjon/bemanning

Organisasjonskart skal presenteres.

Det skal opplyses om antall årsverk i 2022, samt antall ansatte og antall årsverk pr. 01.01.2023. Videre skal organisasjons- eller bemanningsmessige endringer i løpet av 2022 kommenteres. *Tabell i arkfane 2.1 vedrørende organisasjon og bemanning fylles ut og settes inn her.*

2.2 Befolkningsgrunnlag

Her gis en oversikt over bydelens befolkningsgrunnlag pr. 01.01. i 2019, 2020, 2021 og 2022. *Tabell i arkfane 2.1. vedrørende dette fylles ut og settes inn her.* Tall for dette finnes i Statistikkbanken under Oslo kommunes intranettside. Benytt tall under «Folkemengder etter administrativ bydel og alder».

Tabellene skal danne bakgrunn og referanse til de øvrige tabellene og vurderinger under de respektive funksjonsområder. Det er ikke noe krav om å kommentere innholdet i befolkningstabellene isolert, men det er mulig å kommentere enkelte særtrekk ved befolkningsstrukturen og befolkningsutviklingen. Alternativt kan dette trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse, tjenesteutvikling etc. i den grad dette er hensiktsmessig.

2.3 Omfang av politiske organers virksomhet

Her skal det beskrives møtehyppighet og antall saker i 2021 og 2022 for alle de ulike politiske utvalg bl.a. BU, AU, lokal klagenemnd, og andre utvalg/komiteer, samt brukerutvalg som bydelen har.

Tabell i arkfane 2.2. vedrørende politisk omfang fylles ut og settes inn her. Tabellen kan utvides/endres etter behov. Det er også anledning til å drøfte delegasjonsomfanget.

3. MÅLOPPNÅELSE OG RESULTATER

I årsberetningene skal det i følge kommuneloven § 14-7 a og b redegjøres for:

- Forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevne over tid
- Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra bystyrets premisser for bruken av bevilgningene.

3.1.1 Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet

Fyll ut tabellene for brutto og netto driftsutgifter fordelt på alle funksjonsområder, samt sosialhjelp, jfr. tabellene i arkfane 3.1. Det vises til Fellesskriv 7/2021 «Budsjett 2022 – Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene» punkt 6, s. 6-7 der fordelingen på KOSTRA-funksjoner innenfor de 4 funksjonsområder fremkommer.

Påse at tall i hovedtabell 0.1 B samsvarer med de tall som er oppgitt i tabellene under 3.2.4, 3.3.4, 3.4.4, 3.5.4, 3.6.4, 3.7.4, 3.8.4, samt 3.9.4.

Forklaring til tabellene:

Regnskap 2021:	Endelig vedtatt regnskap 2021, jfr. Dok. 9/2021.
Oppr. bud. 2022:	Opprinnelig budsjett 2022, jfr. bydelsutvalgets budsjettvedtak (fordelingen av bystyrets bevilgede ramme, jfr. Dok. 3/2022, vedlegg 3).
Reg. bud. 2022:	Regulert budsjett er lik opprinnelig budsjett vedtatt av bydelsutvalget, inklusiv overføringer fra 2021 og justeringer i løpet av året.
Regnskap 2022:	Bydelens regnskap for 2022.
Avvik reg. bud./ regnskap 2022:	Avvik mellom regulert budsjett 2022 og regnskap 2022.

Det skal redegjøres for følgende under økonomitabellene:

- Vesentlige avvik mellom regulert budsjett 2022 og regnskap 2022.
- Omdisponeringer på funksjonsområdets budsjett i forhold til sentralt kriteriefordelt budsjett, lokale tilpasninger foretatt i budsjetttrammene.
- Områder som har blitt vesentlig styrket/svekket i løpet av 2022 (budsjettjusteringer som er foretatt i løpet av året) og begrunnelser for dette. Her skal bl.a. omfanget av justeringer mellom drifts- og sosialhjelpsbudsjettet til aktive tiltak beskrives (jfr. budsjettfullmakter til bydelsutvalgene, punkt 3.2 (b)).
- Vesentlige endringer i utgiftsnivå fra 2021 til 2022, dvs. vesentlige endringer mellom regnskap 2021 og regnskap 2022. Beskriv hvilke tjenester som har blitt styrket/skjermet/reduert. Årsak til endringer skal forklares (f.eks. endringer i befolkningsstrukturen).

NB! De samme elementene skal kommenteres under økonomitabellene på hvert funksjonsområde.

3.1.2 Bydelens investeringer

Alle bydeler som har ansvar for investeringsprosjekter skal ta inn i årsmeldingen en prosjektvis oversikt over investeringsprosjektene, jfr. tabell i arkfane 3.2.1. Det skal kort redegjøres pr. prosjekt for årsak til avvik mellom årets regulerte budsjett og regnskap, samt angis tiltak for å

håndtere overskridelser/forsinket fremdrift. I tillegg skal det opplyses om prosjektets siste bystyrevedtatte dato for ferdigstillelse og antatt/faktisk ferdigstillelse.

Bydelene må kategorisere investeringsavvikene mellom regulert budsjett og årsregnskap på prosjektnivå. Avvikene skal på prosjektnivå grupperes i:

1. Periodiseringsavvik hvor utgiftene påløper senere enn forutsatt i budsjettet (ferdigstillestidspunktet for prosjektet er likevel som forutsatt i fremdriftsplanen).
2. Mindreforbruk som følge av at prosjektet er blitt billigere enn budsjettet.
3. Reelle forsinkelser som gjør at prosjektet forventes ferdigstilt senere enn forutsatt i fremdriftsplanen. Årsak til forsinkelsen må forklares.
4. Spesielle avsetninger hvor tidspunkt for utbetalinger er uforutsigbart (ref. avsetninger til eiendomskjøp).

Tabell i arkfane 3.2.2 om kategorisering av investeringsavvikene fylles ut og settes inn her.

3.1.3 Noter i regnskapet

Utover de krav til avviksforklaringer som er nevnt ovenfor, skal også de viktigste øvrige regnskapskommentarene (noteopplysninger) tas inn i virksomhetenes årsberetninger, jfr. noteopplysningene som vedlegges virksomhetenes regnskaper ved regnskapsavslutningen. Dette gjelder spesielt noter som gjelder måloppnåelse.

BESKRIVELSE AV FUNKSJONSOMRÅDENE

Nedenfor følger omtale av hvilke elementer som forventes kommentert under underpunktene ansvarsområde, hovedmål, situasjonsbeskrivelse, funksjonsområdets hovedoversikt-økonomi, og under mål, tiltak og resultatindikatorer.

Ansvarsområde

Her skal det lages en kort beskrivelse av hva funksjonsområdet omfatter.

Situasjonsbeskrivelse

Her skal bydelen gi en **kort** situasjonsbeskrivelse for funksjonsområdet. Bydelen skal her gi kommentarer og vurderinger i forhold til problemstillinger og trender som er viktig å få belyst. Dette skal dog ikke omfatte vurderinger av de områder som er direkte målsatt da disse vurderingene skal gjøres under punktet «Mål, tiltak og resultatindikatorer» nedenfor.

Nøkkeltallstabellen oppdateres med resultat 2022, jfr. mal for nøkkeltallstabell (tabell i arkfane 3.3).

Mål, tiltak og resultatindikatorer

Tabeller for mål, tiltak og resultatindikatorer i budsjettet legges inn og årsak til avvik i resultatindikatorene skal forklares, jfr. tabellene i arkfane 3.4. Under tabellene skal det ved behov redegjøres kort om tiltak som er gjennomført for å nå målene, jfr. tiltakene det er referert til i tabellene i budsjettet. Det presiseres at resultatene for 2022 skal sammenlignes med de opprinnelig fastsatte måltall.

I byrådets budsjettforslag (Sak 1) og i Fellesskriv 7/2021 «Budsjett 2022 – Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene» punkt 7, finnes obligatoriske måltall for

bydelenes tjenesteproduksjon på funksjonsområdene 1-4. For hvert av disse funksjonsområdene er det i malen to tabeller som gjelder tjenesteproduksjon: Tabeller som gjelder obligatoriske sentrale måltall skal rapporteres. Obligatoriske lokale måltall skal ikke rapporteres.

Hovedoversikt økonomi

Det vises her til kommentarer under pkt. 3.1.1.

Følgende disposisjon brukes i årsberetningen knyttet til de enkelte funksjonsområder:

3.2 Funksjonsområde 1: ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER

3.2.1 Ansvarsområde

3.2.2 Hovedmål

3.2.3 Situasjonsbeskrivelse

3.2.4 Hovedoversikt økonomi FO1 - netto driftsutgifter

3.2.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

3.3 Funksjonsområde 2 A: BARNEHAGER

3.3.1 Ansvarsområde

3.3.2 Hovedmål

3.3.3 Situasjonsbeskrivelse

3.3.4 Hovedoversikt økonomi FO2A - netto driftsutgifter

3.3.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

3.4 Funksjonsområde 2 B: BARNEVERN

3.4.1 Ansvarsområde

3.4.2 Hovedmål

3.4.3 Situasjonsbeskrivelse

3.4.4 Hovedoversikt økonomi FO2B- netto driftsutgifter

3.4.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

3.5 Funksjonsområde 2 C: AKTIVITETSTILBUD FOR BARN OG UNGE, HELSESTASJON OG SKOLEHELSETJENESTE

3.5.1 Ansvarsområde

3.5.2 Hovedmål

3.5.3 Situasjonsbeskrivelse

3.5.4 Hovedoversikt økonomi FO2C- netto driftsutgifter

3.5.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Skolehelsetjenesten

Det er i de siste budsjettårene lagt inn midler til å styrke bemanningen i skolehelsetjenesten slik at bydelene kan oppfylle bemanningsnormen som er vedtatt av bystyret, jf. behandling av byrådssak 222/15 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten i Oslo – Bemanningsnormering i Oslos skolehelsetjeneste i møte 2.03.2015. Dersom bydelen i årsrapporteringen for 2022 har en bemanning i skolehelsetjenesten som ligger under den vedtatte normen, ber vi om en kort redegjørelse for de viktigste årsaken til at bydelen ikke oppfyller denne bemanningsnormen.

Aktivitetstilbud barn og unge

Bydelene bes redegjøre kort for barn og unges medvirkning i tiltak som påvirker barn og unge. Det skal fremgå i årsberetningen om bydelene har SaLTo koordinator.

Når det gjelder sommerjobb, vises det til brev fra byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester av 28.02.2022 «Jobb til unge og ferietiltak – fordeling av midler 2022». Det bes om en kortfattet omtale av følgende:

- Antall ungdom som søkte jobb
- Antall ungdom i jobb gjennom sommeren
- Antall ungdom i jobb til andre tider enn sommeren
- Antall uker sommerjobb per ungdom
- Type jobber – innenfor hvilke bransjer

3.6 Funksjonsområde 3: HELSE OG OMSORG

3.6.1 Ansvarsområde

3.6.2 Hovedmål

3.6.3 Situasjonsbeskrivelse

3.6.4 Hovedoversikt økonomi FO3 – netto driftsutgifter

3.6.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Aldersvennlig by

Det vises til tildelingsbrevet for 2022.

Bydelene bes om å beskrive aldersvennlige tiltak opprettet i 2022 knyttet opp mot handlingsplanen.

Et mer demensvennlig samfunn

Bydelene er oppfordret til å opprettholde og etablere flere varierte og interessebaserte dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demenssykdom, inkludert personer som er i en tidlig fase i sykdommen.

Bydelene bes om å beskrive hvilke nye tiltak som er utarbeidet i forhold til dette.

3.7 Funksjonsområde 4: SOSIALE TJENESTER OG YTELSE

3.7.1 Ansvarsområde

3.7.2 Hovedmål

3.7.3 Situasjonsbeskrivelse

3.7.4 Hovedoversikt økonomi FO4 – netto driftsutgifter

3.7.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Økonomisk og sosial trygghet

Det bes om rapportering på ytelser som skal fremme økonomisk og sosial trygghet samt deltakelse i tiltak som medvirker til at den enkelte i størst mulig grad blir selvhjulpen. Det bes om at tabell i arkfane 3.7 vedrørende økonomisk og sosial trygghet fylles ut.

Vurdering av barnas situasjon i forbindelse med vedtak om sosialhjelp

Det bes om rapportering på i hvilken grad det i vedtak om sosialhjelp er gjort konkrete vurderinger om barnas situasjon. Dette følges opp ved at bydelene legger slik informasjon inn under punkt 3.7.5.

Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

Bruk av boligsosiale virkemidler, lån- og tilskuddsordninger er viktig for at flere skal kunne etablere seg i egen bolig, og trygge stabile bomiljø. Bydelen bes redegjøre for hvordan de bidrar til at flere som kvalifiserer for lån, får kjøpt egen bolig.

Rusfeltet

Følgende forhold skal omtales i den enkelte bydels årsberetning under punkt 3.6.5:

- Antall personer med rusproblemer som bydelen jevnlig har kontakt med
- En oversikt over hvilke tilbud bydelen har for personer med rusproblemer, herunder arbeids- og aktivitetstiltak

3.8 Styring og kontroll

Kommunelovens § 14-7 bokstav d, stiller krav om at det i årsberetningen skal redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å sikre høy etisk standard i virksomheten. Risikostyring og internkontroll skal være integrert i virksomhetsstyringen. Det vises til Ny instruks for virksomhetsstyring (byrådssak 1036/22) og Ny instruks for internkontroll (byrådssak 1037/22).

Rapportering på internkontroll

I årsberetningen skal det etter bestemmelsene i kommuneloven kapittel 25 redegjøres for virksomhetens internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn. Dette omfatter også tilsyn som er varslet, pågår på rapporteringstidspunktet og tilsyn som er avsluttet siden forrige tilsyn.

Følgende momenter om internkontroll skal inngå i rapporteringen på internkontroll:

- Generelt om hvordan internkontroll ivaretas
- Større kartlegginger, gjennomganger eller analyser
- Status på oppfølging av og gjennomføring av politiske vedtak
- Gjennomførte kontroller og eventuelle resultater og iverksatte tiltak
- Tjenestemråder med særskilt oppmerksomhet
- Forslag til nye tiltak eller kontroller på bakgrunn av erfaringer eller analyser
- Hvilke tilsyn har vært gjennomført
- Oppfølging og effekt av tilsyn
- Overordnet status i virksomhetens arbeid med informasjonssikkerhet og personvern

Virksomhetene skal fylle ut og sette inn tabell i arkfane 3.8 om internkontroll.

4. SÆRSKILT RAPPORTERING

4.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Virksomhetene skal redegjøre for tiltak i 2022 for å bedre servicen overfor innbyggere og næringsliv og gjøre deres møte med kommunen enklere. Aktuelle eksempler er: Utvidede åpningstider, tiltak som er iverksatt/planlagt på bakgrunn av publikums-/brukerundersøkelser og andre former for brukermedvirkning/brukerinvolving, utvikling av elektroniske tjenester,

fjerning av tidstyver, bedre arbeidsprosesser, nye løsninger og annet forbedringsarbeid for å kunne tilby tjenester som møter behovene til en stadig økende og mer sammensatt befolkning.

4.2 Saksbehandlingstid

Virksomhetene er ifølge bystyrevedtak i sak 359/94 pålagt å rapportere på saksbehandlingstider, bruk av foreløpig svar og restanselister i årsberetningen (jfr. rundskriv nr. 19/94 hvor dette er nærmere omtalt).

Virksomhetene er gjennom bystyrevedtak i sak 43/02 (jfr. rundskriv nr. 20/02) pålagt å sende foreløpig svar etter 2 uker ved skriftlige henvendelser fra publikum.

- Virksomhetene skal rapportere på følgende når det gjelder saksbehandlingstider:
 - Følges de veiledende frister i forvaltningsloven?
 - Følges frister fastsatt i egne særlover? – hvilke lover og frister som gjelder skal angis.
 - Følges frister fastsatt i bystyrevedtak? – hvilke vedtak og frister som gjelder skal angis.
 - Avvik skal begrunnes for samtlige punkter.
- Virksomhetene skal angi om den har rutiner for foreløpig svar, og om denne rutinen følges.
- Virksomhetene skal angi om den har restanselister, og hva virksomheten gjør for å redusere eventuelle restanser.
- For virksomheter hvor Kommunerevisjonen i løpet av året har undersøkt saksbehandlingstider, skal det redegjøre for oppfølgingen av dette.

Spørsmål vedrørende rapportering om saksbehandlingstid rettes til Byrådslederens kontor v/spesialrådgiver Karl Olav Hovland, tlf. 986 48 717.

4.3.1 Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

Virksomhetene rapporterer i sine årsmeldinger og årsberetninger om hvordan de har fulgt opp sine planer for mennesker med funksjonsnedsettelse. Viser til Byrådssak 73/17 Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2017-2020. Virksomhetene skal rapportere på denne planen også for 2022.

Bydelene skal fylle ut og sette inn tabell 4.3.1 om handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Spørsmål vedrørende rapporteringen om handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse rettes til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester v/spesialrådgiver Janne Melsom-Hansen, tlf. 970 33 210 eller e-post: janne.melsom@byr.oslo.kommune.no.

4.3.2 Universell utforming

Bystyret vedtok i april 2022 Byrådssak 282/21 Strategi for universell utforming i Oslo kommune. Oslo kommune legger FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse (CRPD) til grunn for kommunens arbeid med universell utforming. Universell utforming er derfor en forutsetning i flere av kommunes målområder innen folkehelse, aldersvennlig by, og digital utvikling. Oslo kommunes mål er å være universelt utformet og

tilgjengelig slik at byens innbyggere har mulighet for samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse. Oslo kommunes skal, innenfor bærekraftige perspektiver, arbeide kontinuerlig for universell utforming og tilgjengelighet innen 2030.

En sektorovergripende handlingsplan for universell utforming er nå på høring i virksomhetene. Handlingsplanen forventes vedtatt av byrådet i 2. kvartal 2022. Viktige tiltak i handlingsplanen er kartlegging av status for universell utforming i virksomhetenes infrastruktur, som grunnlag for prioritering og gjennomføring av tiltak. Videre rettes fokus mot å sikre brukermedvirkning i prosjektgjennomføringer, kompetansebygging og deltagelse i fagnettverk. Fra 2023 skal virksomhetene rapportere årlig om status for universell utforming med utgangspunkt i at kommunen skal være universelt utformet i 2030. I årsberetningen for 2022 bes virksomhetene bekrefte at byråds sak 282/21 Strategi for universell utforming legges til grunn for virksomhetens arbeid, samt en kort beskrivende tekst som beskriver status for universell utforming i virksomheten. I 2023 forventes det at virksomhetene følger opp aktuelle tiltak i sektorovergripende handlingsplan for universell utforming.

Spørsmål om rapportering på universell utforming rettes til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester v/spesialrådgiver Per Torgersen, tlf. 906 50 077 eller epost: per.torgersen@byr.oslo.kommune.no

4.4 Tiltak/aktiviteter i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan

Byråds sak 10/17 Folkehelseplan for Oslo 2017-2020, Helse og trivsel for alle - vårt felles ansvar, ble avgitt av byrådet 06. 02.2017 og behandlet i bystyret 10.05.2017, sak 98. Byrådets visjon er at Oslo skal være en grønn, varm og skapende by med plass til alle. Byrådet vil føre en aktiv politikk for sosial utjevning og for trygg og utviklende oppvekst for alle barn. Planen inneholder to strategier med tilhørende mål og tiltak: «Folkehelsearbeid der folk lever sine liv» og «Folkehelsearbeid - et felles ansvar». Virksomhetene skal rapportere på denne planen også for 2022.

Planen gjelder samtlige virksomheter i Oslo kommune. Planen finnes i sin helhet på følgende nettsider: <https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/folkehelse/folkehelseplanen/>

I samsvar med folkehelseplanens krav til rapportering skal alle virksomheter fylle ut og sette inn tabell i arkfane 4.4 om folkehelsetiltak/prosjekter.

Spørsmål knyttet til rapporteringen rettes til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester v/ spesialrådgiver Hildegunn Brattvåg tlf. 478 03 777 eller e-post: hildegunn.brattvag@byr.oslo.kommune.no.

4.5 Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere (kommuneloven § 14-7, e og f)

Likestillingstiltak er tilrettelegging og tilpassing av tjenester som gjør at alle som bor i Oslo er likestilt når det gjelder kommunens tjenester. Tjenestene skal være like tilgjengelig for alle, til like stor nytte, og de skal være av like høy kvalitet. Lovene mot diskriminering forbyr diskriminering på grunn lag av etnisitet og religion, språk, funksjonshemming, kjønn og seksuell orientering.

Systematisk dokumentasjon om kommunens innsats og resultater i integrerings- og mangfoldsarbeidet skal inngå i den årlige rapporteringen til bystyret, jf. vedtak i bystyresak 129/13 "Mangfoldets muligheter – om OXLO, Oslo Extra Large" om prinsippene i det europeiske «Charteret for integrerende byer».

Bydelene skal rapportere om likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere ved å fylle ut og sette inn tabell i arkfane 4.5 om diskriminering. Råd og forventninger til hva det kan rapporteres om, er beskrevet i OXLO-guiden for likeverdige tjenester <https://www.oslo.kommune.no/oxlo/>

Spørsmål om rapporteringen om diskriminering rettes til Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester v/spesialrådgiver Toralv Moe, tlf. 922 61 962 eller e-post toralv.moe@byr.oslo.kommune.no.

4.6 Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS)

Likestilling og mangfold i arbeidsgiverrollen (kommuneloven § 14-7, e og f)

Rapporteringen på likestilling og mangfold i arbeidsgiverrollen er en oppfølging av kommunens planer på området, og aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven.

I henhold til lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 26 skal alle arbeidsgivere innenfor sin virksomhet arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke og hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.

Arbeidet skal omfatte rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, karriere- og utviklingsmuligheter, tilrettelegging, muligheter for å kombinere arbeid og familieliv. Det skal iht. likestillings- og diskrimineringslovens § 26a redegjøres for arbeidet i virksomhetenes årsberetning.

Virksomhetene skal i tabell 4.6.1 svare på om de i 2022 har undersøkt om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 26 annet ledd, bokstav a).

Med utgangspunkt i aktivitets- og redegjørelsesplikten skal det redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten (tabell 4.6.2). Virksomhetene skal i tillegg redegjøre for tiltak som er iverksatt for å redusere deltidsarbeid og etablere en heltidskultur (tabell 4.6.3).

Virksomheten skal også redegjøre hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter § 26. Tabell 4.6.4 kan benyttes til dette formålet og det skal redegjøres for inntil tre tiltak som er iverksatt eller planlegges iverksatt. Et av tiltakene skal omhandle etnisk mangfold på arbeidsplassen, jf. byrådssak 152/12 Mangfoldets muligheter – om OXLO, Oslo Extra Large. Dersom det ikke er iverksatt eller planlagt tiltak, skal det redegjøres for dette.

Spørsmål vedrørende rapporteringen om likestilling rettes til Byrådsavdeling for finans v/spesialrådgiver Knut Kvamsdahl, tlf. 977 59 441.

For nærmere informasjon og veiledning, se Oslo kommunes nye veileder i systematisk arbeid med likestilling og mangfold. Her finnes også praktiske eksempler til veilederen:

<https://felles.intranett.oslo.kommune.no/hr-og-lonn/likestilling-og-mangfold/>

Se også statistikkbanken og statistikk på utvalgte områder pr. september 2022 som kan benyttes i rapporteringen. <http://statistikkbanken.oslo.kommune.no/webview/>

Det vil også være tilgjengelige rapporter i HR-systemet som kan benyttes i rapporteringen.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS), herunder sykefravær og arbeidstid

I følge HMS-instruksen skal den enkelte virksomhet rapportere om HMS-forhold i tilknytning til årsberetningen. *Virksomhetene skal fylle ut og sette inn tabell i arkfane 4.6.5 om HMS.*

NB: rapportering på antall AML-brudd i 2022 skal også inngå i byrårets årsberetning. Det bes om at sum antall brudd oversendes Byrådsavdeling for finans ved knut.kvamsdahl@byr.oslo.kommune.no så snart dette er klart i virksomheten.

Sykefravær

Virksomhetene skal fylle ut og sette inn tabell i arkfane 4.6.6 om sykefravær.

Virksomheter skal redegjøre for tiltak for å redusere sykefraværet.

Spørsmål vedrørende rapporteringen om HR og HMS-området rettes til Byrådsavdeling for finans v/spesialrådgiver Knut Kvamsdal, tlf. 977 59 441 eller v/fagsjef Bård Hogstad, tlf. 911 43 765.

4.7 God praksis på tillitsbasert styring og ledelse

Utvikling av tillitsbasert styring og ledelse skal være en del av daglig drift og utvikling i alle virksomheter i Oslo kommune. Synliggjøring av god praksis på tillitsbasert styring og ledelse er viktig for deling og erfaringsutveksling på tvers av virksomhetene. Virksomheten skal på et overordnet nivå redegjøre kort for status i arbeidet og for særskilte initiativ som er vektlagt i 2022.

4.8 Gjeldsofferassistanse

Bystyret har i forbindelse med behandlingen av budsjett for 2010 bedt byrådet ha et særlig fokus på gjeldsofferassistanse for vanskeligstilte skatteyttere som pga. sin livssituasjon har pådratt seg skattegjeld de ikke makter å betjene. Bydelene bes redegjøre for sitt generelle gjeldsrådgivningsarbeid i forbindelse med årsberetningene.

Spørsmål om rapporteringen rettes til Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

4.9 Språkstimulerende tiltak for barn utenfor barnehage og rekruttering av barn til barnehage

Bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene, St. Hanshaugen, Ullern, Bjerke, Grorud, Stovner, Alna, Østensjø og Søndre Nordstrand er i 2022 tildelt 9 mill. kroner til språkstimulerende tiltak for barn utenfor barnehage og til rekruttering av barn til barnehage. Disse bydelene skal

rapportere på hvordan midlene er benyttet og effekten av tiltakene i bydelenes årsberetninger for 2022:

- Tiltak gjennomført dette året
- Andel barn utenfor barnehage som er omfattet av midlene og tiltakene
- Effekter av tiltakene (antall barn som er rekruttert til barnehage etc.)

4.10 Språkstimulerende tiltak for barn i barnehage

Bydelene er i 2022 tildelt 15 mill. kroner til språkstimulerende tiltak for barn i barnehage. Bydelene skal rapportere om hvordan midlene er benyttet:

- Tiltak gjennomført dette året
- Effekter av tiltakene (f.eks. hvordan tiltakene har påvirket barnas språkferdigheter)

4.11 Satsingen Oslohjelpa

Bydelene er i 2022 tildelt midler til å gjennomføre satsingen Oslohjelpa. Bydelene skal rapportere om bruken av disse midlene.

4.12 Økt bemanning i utvalgte barnehager

Bydel Gamle Oslo og Bydel Grünerløkka har i 2022 fått tildelt midler til å videreføre forsøket med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager. Disse bydelene bes om å gi en vurdering av tiltaket i årsberetningen for 2022. Bydelene Alna, Bjerke, Gamle Oslo, Grorud, Stovner, og Søndre Nordstrand har i 2022 fått tildelt midler til et forsøk med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Disse bydelene bes om å beskrive status på forsøket i årsberetningen for 2022.

4.13 Rekruttering av barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere

Ny grunnbemanningsavtale for kommunale barnehager ble innført i 2017. Avtalen inneholder mål om 50 % barnehagelærere og inntil 25 % barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene. Bydelene skal rapportere om hvordan avtalen er fulgt opp, herunder hvilke tiltak som er satt i verk for å øke andelen barnehagelærere i barnehagene, hvorfor tiltaket er valgt og en vurdering av effekt av tiltak. Bydeler som over tid har hatt særlig lav pedagogandel, bes kort beskrive planer for å imøtekomme disse utfordringene.

4.14 Vikarbruk i barnehager

Bystyret vedtok i behandling av sak 97 Bystyremelding nr.1/2012 *Oslobarnehagen – økt kvalitet og styrket læringsarena* at bydelene skal rapportere på vikarbruk i barnehagene i årsberetningene. Bydelene bes å rapportere på samlet vikarbruk, samt eventuelle felles rutiner for bruk av vikarer i bydelene.

4.15 Barn som kan være utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep

Bystyret vedtok ved behandlingen av sak 38 *Strategi for kompetanse og rekruttering i Oslobarnehagen 2016-2020* at byråden skulle sørge for at bydelenes årsberetninger gir en oversikt over hvilke tiltak som er i gang/eller utført for å nå målet om at alle ansatte i barnehagen skal vite hvordan de skal identifisere barn som kan være utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep. Bydelene bes om å rapportere på dette i årsberetningen.

4.16 Rapportering Jodberedskap

Det vises til brev av 28.02.2022 fra Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap; *Årsberetning - rapportering m.m.*, punkt 2. *Årsberetningen*, hvor det fremgår at bydelene fra og med årsberetningen for 2022 årlig skal rapportere om at ansvar, rutiner og prosedyrer m.m. vedrørende jodtabletter er implementert og løpende følges opp, og til brev av 14.11.2022 fra Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap og Byrådsavdeling for eldre, helse og innbyggertjenester; *Jodtabletter – fritidsberedskap, punktet Rapportering*.

I rapporteringen må det bl.a. fremgå at bydelen har sikret at det er forhåndslagret jodtabletter i alle kommunale (offentlige) barnehager og institusjoner og i alle ikke-kommunale (private) barnehager og institusjoner lokalisert i egen bydel der barn og unge bor eller oppholder seg på dagtid, samt at bydelene har implementert/iverksatt modell for fritidsberedskap.

4.17 Bruk av konsulenter

Det vises til byrådssak 263/15 om bruk av konsulenttjenester i Oslo kommune, med tiltak for å få en klar nedgang i konsulentbruken i kommunen. I henhold til saken skal det innarbeides en særskilt rapportering på virksomhetenes konsulentbruk både i årsregnskapet og årsberetningen, samt i kvartals- og tertialrapporteringen.

Bydelene skal fylle ut og sette inn tabell i arkfanene 4.16.1 og 4.16.2 om bruk av konsulenter.

Spørremal «OKS203 Eksterne konsulenter» i UBW viser hva som er regnskapsført på de ulike kategorier av type konsulenttjeneste. Det er også denne spørremalen som blir benyttet for den samlede rapporteringen på bruk av eksterne konsulenter i Byrådets årsberetning 2022 for Oslo kommune.

Det bes om at det verbalt forklares årsak til eventuelle endringer fra 2021.

5. MILJØ- OG KLIMARAPPORTERING 2022

Bydelene skal gi en kortfattet og oppsummerende beskrivelse av miljø- og klimaarbeidet som er gjennomført i 2022 til egen årsberetning.

I tillegg skal bydelene rapportere på eget miljø- og klimaarbeid i 2022 gjennom rapporteringsplattformen til Stiftelsen Miljøfyrtårn. Det skal tas ut rapport fra Miljøfyrtårn og legge ved egen årsberetning. Rapporten skal også sendes inn på e-post til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester med kopi til Klimaetaten: postmottak@kli.oslo.kommune.no. I tillegg sendes rapporten i excel-format til astrid.landstad@kli.oslo.kommune.no. Rapporteringen skal være for bydelen som helhet, ikke for det enkelte tjenestested.

Det vil sendes ut påloggingsinformasjon og praktisk informasjon om rapporteringen til hver enkelt bydel.

Informasjonen som legges inn i Miljøfyrtårnportalen vil blant annet brukes til å beregne klimagassutslippene fra Oslo kommunes egne virksomheter i 2022, og til å følge utviklingen i kommunens energibruk. Informasjonen vil bli sammenstilt og legges ut på kommunens nettsider. Det skal rapporteres på energibruk i egne bygg, energibruk knyttet til tjenesteproduksjon, transportkjøretøy og anleggsmaskiner, miljøsertifisering, utfasing av unødvendig engangsplast, reduksjon av matsvinn, forbruk og anskaffelser og kildesortering av avfall. Dersom det er spørsmål knyttet til innhenting av data eller rapportering i miljøfyrtårnportalen, ta kontakt med Klimaetaten ved Astrid Ståledotter Landstad, astrid.landstad@kli.oslo.kommune.no.

Frist for rapportering: **03.02.2023.**

6. OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKNADER

6.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

Flertallsmerknader fra bystyret/bystyreutvalgene avgitt under behandlingen av virksomhetens regnskap og årsberetning for 2021 og flertallsmerknader avgitt i forbindelse med behandlingen av virksomhetens budsjett for 2022 samt verbalvedtak i Dok. 3/2022 skal kommenteres med hensyn til hva som er gjort for å følge opp merknader/vedtak. Det er merknader og verbalvedtak som medfører en bestilling, og som samtidig angår bydelene, det her ønskes utkvittering av. Bydelene bes å avklare med respektiv byrådsavdeling hvilke merknader/vedtak som de skal kvittere ut i sine årsberetninger. Det vises i denne forbindelse til bystyrets/bystyreutvalgenes verbalvedtak og flertallsmerknader fra budsjettbehandlingen 2022.

6.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Det skal redegjøres for eventuelle merknader fra Kommunerevisjonen og kontrollutvalget som virksomhetene har mottatt i løpet av 2022 og hvordan virksomheten har fulgt opp disse.

Generelle retningslinjer og tidsfrister for årsberetningen 2022

Årsberetningen skal gi en **nøktern og objektiv tilbakemelding** til byrådet/bystyret om oppnådde resultater i forhold til budsjettmålene. Årsberetningen skal være **kortfattet, poengtert, oversiktlig og lett tilgjengelig**.

Det oppfordres til bruk av illustrasjoner, grafer, tabeller m.m. Årsberetningen skal inneholde punktene som er omtalt i disposisjonen ovenfor.

Alle virksomhetene skal fylle ut tabeller fordelt på arkfaner i Excel-filen som er vedlagt fellesskrivet og sette disse inn i sine årsberetninger.

Det er viktig at opplysninger i årsberetningene underbygges med konkrete tall og at prosentendringer benevnes som endring i prosentpoeng og ikke som endring i prosent.

Spørsmål rettes først og fremst til hovedkontakter på funksjonsområdene i henhold til følgende oversikt:

Navn	Funksjonsområde	Telefon
Marit Helene Hestad (AIS)	FO-4	901 61 425
Øyvind Kaspersen (OVK)	FO-2A (barnehager)	977 15 707
Jan Motzfeldt Dahle (OVK)	FO-2B (barnevern)	902 58 503
Jan Motzfeldt Dahle (OVK)	FO-2C (helsestasjon og Skolehelsetjeneste)	902 58 503
Marit Elise Aune (AIS)	FO-2C (aktivitetstilbud barn og unge)	958 54 446
Elisabeth Bøe	FO-3	980 19 858
Lars Petter Jensen (HEI)	Generelt	951 34 075

Lay-out: Alle skal benytte Ny visuell identitet for Oslo kommune som ble vedtatt av bystyret 27. mars 2019, for sine årsberetninger. Mal for rapporter finner man her: <https://designmanual.oslo.kommune.no/kontormaler>

Oslo kommunes byvåpen skal stå øverst til venstre på forsiden sammen med Oslo. Bydelens navn skal stå øverst til høyre. På forsiden skal det videre stå "Årsberetning for 2022 fra bydel ...". Mal for design av forside finner man her: <https://designmanual.oslo.kommune.no/maler-grafisk-design>

Innen **03.02.2023** må bydelsdirektøren levere det utkastet til årsberetning som skal forelegges bydelsutvalget til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester. Utkastet sendes som elektronisk fil til postmottak@byr.oslo.kommune.no med kopi til lars.petter.jensen@byr.oslo.kommune.no og lene.haugen@byr.oslo.kommune.no

For å lette det videre arbeidet med rapporteringene, bes det i tillegg om at den utfylte Excel-filen sendes inn elektronisk sammen med årsberetningene til postmottak@byr.oslo.kommune.no.

Rapporten fra Miljøfyrtårn skal legges ved årsberetningen. Rapporten skal også sendes på e-post til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester, med kopi til Klimaetaten, postmottak@kli.oslo.kommune.no innen **3. februar 2023**.

Etter at bydelsutvalget har behandlet årsoppgjøret skal årsberetningen undertegnet av bydelsdirektør oversendes, sammen med protokoll fra bydelsutvalgets behandling av årsberetningen, til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester v/Lars Petter Jensen. Frist for dette er **onsdag 08.03.2023**.

I tillegg bes det om at årsberetningen sendes som elektronisk fil til postmottak@byr.oslo.kommune.no med angivelse av respektiv byrådsavdeling i oversendelsesskriv.

Bydelen skal dessuten, innen samme tidsfrist, sende årsberetningen som elektronisk fil til Kommunerevisjonen, postmottak@krv.oslo.kommune.no.

Bydelene skal innen fristen **08.03.2023** også oversende en elektronisk versjon (PDF-fil) av årsberetningen til Webforvaltningen (web@uke.oslo.kommune.no) for publisering på virksomhetens nettside. Det anbefales at det legges inn bokmerker på kapittelnivå, eventuelt undernivå, alternativt at det legges inn lenker i innholdsfortegnelsen på disse nivåer.

Fristen for levere/legge ut web-versjon av årsberetningen er **fredag 10.03.2023**.

Lykke til med arbeidet!

Sølve Monica Steffensen
Kommunaldirektør

Ståle Søbye
seksjonssjef

Vedlegg:

Tabeller i Excel for bydelenes årsberetninger